

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKЦИИ ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: Miesięcznie z odnośnieniem do domu lub przesyłką pocztową Mk. 6.50, bez odnośnienia Mk. 6.
Cena pojedynczego numeru 30 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz petytowy jednoszpaltowy na 1 kol. 2,00 mk na II i III kol. 1 mk. 50 fen., na IV kol. 75 fen.
Ogłoszenia drobne po 20 fenigów za wyraz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10—2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji: CZĘSTOCHOWA, ul. Panny Maryi № 38 Telefon № 50. Skrzynka pocztowa № 25

Prawdziwy patriotyzm.

Z każdym dnem utwierdzamy się coraz mocniej w przekonaniu, że w budowaniu państwa polskiego po odzyskaniu wolności będzie odgrywał odgrywać większą rolę niż teraz. Nasze siły, wytrzymałość, nasze ideały, nie wszelkie opiekuńcze traktaty, ligi i t. p. Niemal wszystkim będzie nasza wartość wewnętrzna, zdrowie duchowe narodu.

To zdrowie społeczno-polityczne narodu powstać może (z rozburzenia w sobie samego, silniejszego patriotyzmu, o nowym porządku obywatela, który usawia, by męca patriotyzmem państwowym. Patriotyzm to zgoda odmienny od tego, jaki mógł wystąpić dawniej, w okresie niewoli i ucisku. Tamten polegał głównie na duchowym przeciwstawieniu się naporowi wrogich nam tendencji, ten musi być patriotyzmem „par excellence” — wódeczym. Musi umieć rachować i budować. Obowiązkiem tych nie może być, jak to jest we swych czasach, na rząd jedynie. Nie ma na świecie rządu, któryby sam przez się uszczelniał w sobie państwo, nie może być państwa, któreby nie miało w sobie państwa. Zorganizować państwo może tylko wspólny wysiłek wszystkich. Wszyscy więc muszą udzielić w obywatelnym czynie politycznym.

Co to jest czyn polityczny? Żail to tylko jakaś akcja rządowa na sejmie lub za wewnątrz? Przeciwnie — czyn polityczny, to wszystko, co utrzymuje i pielęgnuje naszą indywidualność — co utrwala iktę narodu, co podnosi siłę narodu, co nie pozwala jego warunki bytu. — Czyn polityczny względem państwa (dotyczy jest każdemu z jego obywateli). Każdy bowiem przynosił się do państwa, co organizację ogólną, do społeczeństwa, do ludu, do dobrobytu nawet lub ruin państwowej. W naszych ciężkich warunkach taki rozkład odpowiedzialności za dzieła dzisiejszego i za jutro Polski narzuca się sam przez się. Jeśli każdy z nas nie da państwu, co dać może, nie stanie ono pomimo najlepszej woli jego kierowników i zarządców na podstawach dostatecznie mocnych i chwiał się będzie od każdego wiatru. „W naszych pierwszych nosimy gwiazdę swego losu” rzeć można z Sayllorem, patrząc na wszystko, co przowziętione być musi, by Polska z okresu niepewności przeszła na drogę normalnego państwowego bytu i rozwoju. Ile potrafimy ofiarować jej na własnej ścieżce, uczciwie, rozsądnie i pracy — tyle jej sily i wartości. Bez tego runie.

Przy rządzie, przy Sejmie polskim, musi więc stanąć przed całą świadomością niebezpieczeństw, groźnych z różnych stron Olszynie, ale i tego, co sam przez się uszczelnia dla niej może. Bronić kraju za sejmem, gdy się jest powołany do walki o rzeźnię na granicach, to samo. Państwa bronieć też trzeba — dziś bardziej niż kiedykolwiek od wewnątrz. Bo w tym kierunku światu otęmu zagraża dziś bardzo dużo. Sprawiedliwość społeczna, wprzód nim ją reformy prawodawcze narzucą — żeż musi stać się ideałem wszystkich, przyszanianem serca i rozumu. To samo jest i tak swany porządek państwowy. Strótem jego nie mogą być sądy i policja jedynie. Stró-

tem jego musimy być my wszyscy. Wolność, państwowość własna, to skarb wielki, ale skarb ten również dobrze strażować można, jak i pomnożyć go stokrrotnie. Co się w tym względzie stanie, w nieznacnym ty-

Głosy prasy o przesileniu.

Z głosów prasy warszawskiej przebiega się zdziwienie z powodu formy jaką przybrało przesilenie gabinetowe, t. j. faktu dymisji całego gabinetu bez dymisji premiera. Zdziwienie to w organach lewicowych dochodzi aż do oburzenia.

„Kurier Warszawski” stwierdza, że przesilenie było plonnikiem. „Dziśnicę” natomiast uważa, że przesilenie było plonnikiem, ale i niesłychanie uroczą twórczością, nie zdziwiała nie na dobre zacyta sily tych się dobranych ludzi. W gabinecie nie było duszy. Widzieliśmy w nim kilku ministrów, którym nie można odnowić dobrej woli, szedł do pracy i dawał nosenia się, ale nie można było dopatrzeć się tam choćby cienia wspólnej myśli. Dlatego musiał upaść.

Byłoby się to stało już znacznie wcześniej, gdyby nie bezkarność Sejmu który do dziś dnia nie umiał się zdobyć na utworzenie stałej większości obywateli wielką wspólną ideą państwową. Sejm bez woli toleracji ministrów. Ale wystąpiły materialne warunki istnienia państwowego domagają się coraz głośnie o kierunek, o naprawę, o silę rządu, o największą sumę energii i doświadczenie do tego, że sam rząd zaczął się głośnie i szersze przyznawać do swej słabości, że sam Sejm zaczął się dopominać o „rząd rządu”. Rosprawy sejmowe nad ekspozycją prezesa ministrów wykazały, że choć zamiany jest już powszechna.

O młoi p. Paderewskiego utworzenia nowego rządu pisze Kurjer. „Misję tę podejmuje podobno, opierając się na zaufaniu, wyrażonem mu — w sporób mniej formalny, ale dotychczasowy — przez większość sejmową dotychczasową przez gabinet p. Paderewskiego”.

Zadania, jakie stawia „Kurier Warszawski” przyślanemu rządowi, są obojętne: „Musiał być rząd, dobrany z ludzi, którzyby się pogodził na gruncie wspólnego programu przedbiegających orsz. zasadniczych, fundamen-

talnych zadań państwowych, którzyby byli dzielnymi organizatorami praktycznymi, którzyby budowali zaufanie swym poświęceniem i swojemi uczciwymi, którzyby byli uposzeni w istny zmył rządu”.

Prasa narodo-demokratyczna zachwyciła się tą wielką rezerwą. „Gaz. Polska” podkreśla przedewszystkiem ogromną trudność zadania p. Paderewskiego, następnie że pisze: „Wobec braku zdecydowanej większości w Sejmie nie może być mowy o utworzeniu rządu sejmie parlamentarnego t. j. złożonego z członków różnych klubów większości sejmowej”.

Natomiast nie może być mowy o powtórzeniu eksperymentów z ministrami t. zw. „fachowymi” t. j. z obsadzeniem stanowisk ministerjalnych przez ludzi, którzy niewiadomo skąd przysiali, jego reprezentują i dlatego dane stanowiska zajmują którzy nie posiadają ani fap. żadnej z grup sejmowych. Przy większej sily by przynajmniej gabinet byłby miał charakter naprawdę parlamentarny, to znaczy, że skład się składa z ludzi, posiadających zaufanie poszczególnych grup parlamentarnych, jakkolwiek żadne z nich zapewne nie wzięło na siebie odpowie- dzialności za całokształt polityki gabinetu”.

„Robotnik”, który ojasnowo tej kenzinacji przypisuje narodowej demokracji pisze pod tytułem: „Dziwologia parlamentarna”. „Oczywiście takie rozwiązanie kwestji jest absurdem: jest dsiwologia, nie spełnia niemożliwym w życiu konstytucyjnym. Mogą się podawać do dymisji poszczególne ministrowie a gabinet jako całość, mimo to zosta- je. Jeśli jednak wseyse ministrowie poda- ją się dymisji, to niema gabinetu, niema zatem i premiera. Premier nie stoi ponad gabinetem, ale jest sejmie z nim sejmopolny. Premier odpowiada za całokształt polityki i za cały gabinet. On istnieje i pada wraz z gabinetem: — — —

Zabiegi Paderewskiego o utworzenie większości i nowego gabinetu

Warszawa 29 (1) P. Paderewski w dalszym ciągu czyni zabiegi o utworzenie większości. Wczoraj o godz. 6 wieczorem odbył on konferencję z pp. Skulskim, Hersem i Paderewiczem.

P. Paderewski dąży do utworzenia rządu na policy parlamentarnego, opartego o większość prawicową i centrową, mianowicie o Związek Nar. Ludowy 70 posłów, Nar. Zjednoczenie Ludowe (60), Nar. Klub Rob. (27), Klub pracy Konstyt. (18), Nar. Z. Rob. (14), Zjednoczenie mierzkańskie (12), razem 213 głosów, a więc 17 głosów ponad absolutną większość.

Jako kandydatów na niektóre teki miał podobno wymienić Paderewski pp. Skulskie-

go (sprawy wewn.), St. Grabieckiego (wice- m. spraw zagranicznych), dr Głabieńskiego (finansy).

Posłowie Skulki i Hertz sprobowali imieniem swoich klubów (Zjed. Ludowe i Nar. Klub rob.) propozycję Paderewskiego bez zastrzeżeń, natomiast prezes klubu pracy konst. p. Paderewicz za warunek sine qua non postanowił zatrzymanie Bilikowskiego w gabinecie ze względu na konieczność organizacji władz skarbowych i ze względu na państwową politykę skarbową. Paderewski zastrzegł sobie czas do namysłu.

Najbliższe dni rozstrzygną, czy akcja Paderewskiego zostanie uwieńczona pomyślnym skutkiem.

Morderca braci Lutosławskich uwięziony.

W Warszawie aresztowano komunistę Przechalskiego. Był on w r. 1908 bojowcem S. D. K. P. i L., wraz z Kojanami wywędrował na wschód, a po

przewrocie bolszewickim w Rosji znalazł się w Warszawie, gdzie w swoim pomieszczeniu w moskiewskiej „szarawy- czynie”.

Tu Przechalski sadem ujęto Józefa i Marię Lutosławskich, jako szpiegów, działających na rzecz koalicyj. Na mocy ówczesnych i świadków, podstępnych przez Przechalskiego, braci Lutosławskich uwięziono, a następnie skazano na śmierć i rozstrzelano.

Do Warszawy Przechalski wrócił w listopadzie ub. roku i prowadził etywnie jako komunistyczny. Ostatnio ukrywał się za prowincji.

Przechalski osadzono w więzieniu, gdzie oczekuje sądu i kary.

Z WIDOWNI WYDARZEŃ.

Rząd sowiecki nie zwracał się do Polaki z propozycją pokojową.

W odpowiedzi na informację posła Perla i towarzyszy Ministerstwo spraw zagranicznych odpowiedziało:

- 1) Rząd sowiecki nie zwracał się do Polaki z propozycją pokoju.
- 2) Polska nie prowadzi wojny z rządem koalicyjnym.
- 3) Dopóki niebezpieczeństwo ponownego napaadu nieprzyjaciela nie zostanie usunięte, nie może Ministerstwo spraw zagranicznych zostać całkowicie osłabniętym.
- 4) Zdając sobie sprawę z brzemienia, jakim jest dla państwa polskiego wojna, Rząd chętnie dążył do zawarcia pokoju, nie sądzi jednak, aby w chwili obecnej nieprzyjaciel przysłał na warunki, odpowiadające słusznym naszym żądanom i troniomym przez nas stale zasadom sprawiedliwości i ludzkości.

Dr. Maciej Biesiadecki prezydentem Rzeczypospolitej wolnego m. Gdańska

Warszawa. Prezydentem Rzeczypospolitej wolnego m. Gdańska został zamianowany delegat krakowski dr. Maciej Biesiadecki.

Strajk kolejowy w Zagłębiu.

Scenowice. Z powodu braku chleba i wszystkich innych artykułów pierwszej potrzeby w Zagłębiu, wybuchło ehwilowe bezrobocie kolejowe, które na razie zażegnano.

Odcroczenie plebiscytu na Warmji?

Poznań. Z Poznania donoszą, że wbr: w zapewnieniu, jakoby plebiscyt na Warmji miał się odbyć w końcu tego roku, — odcroczenie się od piero po wypływie kilkunastu miesięcy.

Bezrobotni w Polsce.

Warszawa. Liczba bezrobotnych w ostatnich czasach zmniejsza się. Obecnie w kraju znajduje się 260,000 bezrobotnych, otrzymujących 18 milionów marek zapomogi miesięcznej. Paszarka zaozysznają wołanie.

Warszawa. Nadzwyczajny komisarz Anus posłał poleję w celu aresztowania szanownego paszarka Michera. Jak się okazało, ten ostatni zaciął już usie.

F. Adolf Ken mianowany prezesem Sądu Okręgowego.

W Łódzku „Rezerwu” czytamy co następuje:

Po opuszczeniu stanowiska prezesa polskiego sądu okręgowego, p. R. Ciesimski, mianowany został prezesem w Łodzi p. Adolf Ken.

Mianowanie to na sądownictwie łódzkie wywołało barzo bolesne wrażenie. Zetrnaci uchwalili wysłać delegację do p. prezesa, aby przekaził swojej godności, na co p. Ken odpowiedział, że został urzędowo naznaczony i praw swych się nie zrzecze. Sądownicy opierając się na tem, że Polska jest krajem chrześcijańskim, a godność prezesa jest wysoce wybitną, zwłaszcza podczas wyborów — udali się do ministerstwa sprawiedliwości z protestem przeciwko tej nominacji, gdzie już zastali p. prezesa Sądu okręgowego. P. minister oświadczył, że odmianę tę

SENSACJA!

TEATR PARYSKI

w Częstochowie, ul. Panny Marji 19.

Program od wtorku 2-go do piątku 5-go Grudnia 1919 r.

„SZALENIEC“

Wspaniały dramat życiowy w 5-ciu wielkich aktach wytwórni włoskiej „Menopolja Lombareo“ rozgrywający się na tle przepięknych nadworskich pejzaży południowych wioch ze słynną **LEDĄ GYS** w roli głównej.

NAD PROGRAM

Od Capo d'Istria do włoskiego Fiume (zdjęcie z natury).

CENY MIEJSC: W loży 5 mk. Krzesła parterowe 4 mk. Galeria 2 mk. 50 fen.

Początek przedstawień w dni powszednie o godzinie 5-ej, w niedziele i święta o godzinie 3, ostatnie przedstawienie o godz. 9 m. 30 wieczorem

Teatr „ODEON“

Program od wtorku 2-go do czwartku 4-go Grudnia r. b. włącznie.

Sensacja!

TYLKO 3 DNI!

Sensacja!

PROFESOR

Wspaniały dramat w 6-ciu aktach, z życia inteligencji rosyjskiej, według nieopublikowanej dotychczas powieści koryfeusza literatury rosyjskiej **Leonidasa Andrejewa.**

W rolach głównych znakomici artyści Teatru Dramatycznego w Moskwie **ORŁOWA i RIMSKIJ**

Reżyserja **PROTAZANOWA.**

Akt 1. Wiecznie sama.

Akt 3. Zdemaskowany.

Akt 5. Zdrada.

Akt 2. W imię nauki.

Akt 4. Opuszczone bożyszcze.

Akt 6. Rehabilitacja.

Dr. Stefan Purski

choroby skórne i weneryczne
godziny przyjęć 8—11, 3—7
KILIŃSKIEGO 8.

Swierzbowiec

SWIERZBĘ „MĄSĆ P-ra HEDDY“

usuwa w ciągu 3 dni mydlana
znana przez powagę lekańską
łatwo się wciera, ma przyjemny zapach, nie plamibielizy i ciała
z łatwością zmywa się wodą.
Żądać w aptekach i składach tylko „MĄSĆ P-ra HEDDY“ z
swierzbowcem na etykiecie. Słoiki na 1—3—12 osób. Tow.
E. Hebda i S-ka Warszawa, Elektoralna 18 tel. 1-37. Dla koni
od swierzby i parcha „Ewkoł Hebda“.
Skład na Częstochowie: M. Neufeld, Śl. d. Apatczyny.

GRANEK KRAUSE

ulica św. Stanisława № 3.

poszukuje mieszkanie od trzech pokoi i wyżej. Za odnalezienie płaci 300 marek.

DOKTOR Józef Kluczewski

h. ordynator uniw. ginekolog, kliniki w Kazaniu
choroby wewnętrzne i kobiece.
PRZYJMUJE:
ul. Panny Marji Nr. 22, od godz. 5—7 wiecz.

Dr. Wł. Kahl

choroby kobiece, akuszerja, wewnętrzne
Przyjmuje od 1-ej do 4-ej
ulica Dąbrowskiego 5 (Szkoła) II piętro.

Doktor med. E. Potrykat

h. lekarz kliniki Prof. LESSERA
Choroby skórne i weneryczne.
przyjmuje od 9 rano 11 do 4—7 godz. wiecz.
ul. Gen. Dąbrowskiego (Szkoła) 6 I piętro

Samochody 2 do sprzedania

Osobowe sześć miejscowe z nowymi gumami, „Mercedes“ odkryty i „Metatorzi“ Simurca, i jedna przyczepa do ciężarowego
Wiadomość u Gońcy ul. Panny Marji 48.

Redaktor i wydawca P. D. Wilkożewski.

Dr. Natalja Neufeld

otworzyła pracownię analityczną dla badań lekarskich
(analizy moczu, płocwicy, krwi, soku żołądkowego itd.)
PRZYJMUJE W CHOROBAH DZIECIĘCYCH I WEWNĘTRZNYCH
od 4 do 6 po poł. Obecnie II Aleja 33.

Olejarzka przyjmuje do wybić rzeźb, siemię i len oraz takowy kupuje Krakowska 23

Oficer poszukuje mieszkania 2 lub 3 pokoje z kuchnią
Oferty proszę składać w red. dla „oficera“

Sala zrobkwa
Tow. Ochrona Kobiet III Aleja 65 polecać torby wszelkich gatunków i rozmiarów, ścianki do kalendary, tecki do papieru listowego, ramki oprawy księzek oraz wszelkie roboty in troligarskie

Potrzebna gospodyni znająca się na kuchni w średnim wieku zgłaszać się do biura Tow. Ochrony Kobiet III Aleja 65 od 10—11-ej.

Kucharka gospodyni poszukuje zajęcia posiada odpowiednie świadectwa
Wład. II Aleja sklep M. Kasprzykiewicz

Krakowski kostium, wycieczka, kalosze męskie nowe i maszyna „Primus“ do sprzedania
Zelazna 11 stróż wskazać

Pianistka z dyplomem Warszawskiego „Cesarzatorjum“ rutynowana nauczycielka udziela muzyki
Oferty pod Nr. 1078 do redakcji „Gońca“

Sprzedam ładne urządzenie sklepowe
Dejank 3

Pokój meblowany do wynajęcia
Szczepanowska 26 Koźlak

Do sprzedania dwa palta damskie i dwie suknie oraz dwa warkocze z prawdziwych włosów
III Aleja 55 m. 1 w pracowni haftów

Dla urzędników wojskowych
Obiady domowe, Wład. III Aleja 48 Magazyn mód

Właściciele którzy posiadają świadectwa na klasę egzaminu wydane przez I lipca 1917 powinni zgłosić się do Tow. Rolniczego Kilińskiego 3. Do 9 lub też 12 grudnia od godz. 10 do 1-ej dla prolongowania powyższych świadectw

Ważne dla Pan przyjmując różne sprawy po obozach przystepnych Mickiewicza 52 m. 9

Sprzedam dwie morgi siemię razem z zabudowaniem Parkitka 67

Fabryka chemiczna „Górnik“ T. Krasińskiego w Dąbrowie Górniczej produkuje pastę do obuwia farby olejne, lakiery, za prawa do froterowanie tłuszczu do skór poszukuje idealnego przedstawiciela na Częstochowie i okolice

Poszukujemy pokoju z oddzielnym wejściem bez umiembn, w śródmieściu Oferty Tow. L. Borkowski I Aleja 14.

Poszukuje mieszkanie składający się z 3-4 pokoi z kuchnią, Wład. u Piłkowskiego ul. Krakowska apteka tel. 38

Anastazja Wilczyńska

poszukuje swego męża Josa Wilczyńskiego z pasowego w armii rosyjskiej, który wyjechał w roku 1914 do Rosji. Ktoby wiedział coś o nim proszony jest o zawiadomienie jej wiesz Zeran p. Koniecpol pow. Częstochowski. Uprasza się pisma o przedrukowanie niniejszego.

Fryzjerka

poszukuje mieszkanie od trzech pokoi i wyżej. Za odnalezienie płaci 300 marek.

Zgubiono

w III Aleji rekwizycję szereg wulsiąg Łaskawo go znalazę uprasza się o zwrot za nagrodą mi 5 do adm. Gonca

Zgubiono

legitym. Rady Robotniczej, kartki z wyznaczenia i świadectwo od portu wyd. na nazwisko Marji Czekaj

Poszukuje

1 pokój z kuchnią lub 2 pokoje Oferty w Gońcu sub. 8

Zgubiono

obłady kolacje dla inteligentnych wojskowych i cywilnych Szkoła 22 m. 8

Zołnierz wolny od wojskowej służby jakiegokolwiek szejona Adreya proszę składować w Goncu dla żołnierza